

De toekomst van mantelzorg

Mantelzorg is gratis maar niet kosteloos

Groningen, 30 maart 2023

Doel van de presentatie

Wat gebeurt er om ons heen?

- Landelijke cijfers en vertaling naar een gemeente
- Ondersteuning van mantelzorgers is noodzakelijk
- Toekomst
- Lessen uit corona
- Sluipenderwijs verschuiven
- Samen naar morgen

MantelzorgNL

- Waar zet MantelzorgNL op in?
- Wat biedt MantelzorgNL?

Mantelzorg is alle hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe sociale omgeving in Nederland

Algemeen

- 1 op de 3 Nederlanders van 16 jaar en ouder gaven in 2019 mantelzorg, dit zijn circa 5 miljoen mantelzorgers
- 830.000 mantelzorgers geven zowel langdurig (meer dan 3 maanden) als intensief (meer dan 8 uur per week) hulp
- Ongeveer 5 op de 6 mantelzorgers geniet van de leuke momenten van het zorgen
- 9,1% van de mantelzorgers voelt zich zwaar belast (460.000 mantelzorgers)

Werk en mantelzorg

- 1 op de 4 werknemers combineert betaald werk met mantelzorg
- Van de groep die werk met intensieve zorg combineert: 1 op de 3 heeft redelijk tot veel moeite met deze combinatie

MantelzorgNL | Maatschappelijke kosten & baten

Mantelzorg is een belangrijke beschermende factor om publiek gefinancierde zorg te voorkomen of uit te stellen

Het kostenperspectief

Totale maatschappelijke kosten van mantelzorg

- Tijdsinzet mantelzorgers circa 1,5 miljard uur;
- Maatschappelijke kosten bedragen min. **€ 22 miljard** p/jaar

Het waarde perspectief

Vervangingswaarde.

- Als professionals het werk overnemen is de **waarde 32 tot 44 miljard euro** p/jaar

Conclusies van het onderzoek

- wegvallen van mantelzorg leidt al gauw tot hogere maatschappelijke kosten
- mantelzorg is van groot maatschappelijk belang en daarmee tevens het belang om mantelzorgers goed te ondersteunen.

De cijfers in gemeente Groningen per jaar

 In de gemeente Groningen zijn afgerond 72.000 mantelzorgers actief.

 In totaal besteden zij circa 22 miljoen uren per jaar aan mantelzorgtaken.

 De waarde van hun tijdsinzet wordt geraamd tussen de 207 en 341 miljoen euro

 Zij maken per jaar circa 26 miljoen euro aan kosten om mantelzorg te kunnen bieden.
Denk aan reiskosten, uitgaven aan extra boodschappen.

 Het vervangen van de mantelzorgers in de gemeente Groningen door
publieke en private zorg kost tussen de 465 en 638 miljoen euro per jaar.

De cijfers in gemeente Eemsdelta per jaar

 In de gemeente Groningen zijn afgerond 13.900 mantelzorgers actief.

 In totaal besteden zij circa 4,3 miljoen uren per jaar aan mantelzorgtaken.

 De waarde van hun tijdsinzet wordt geraamd tussen de 39,9 en 65,7 miljoen euro

 Zij maken per jaar circa 5 miljoen euro aan kosten om mantelzorg te kunnen bieden.
Denk aan reiskosten, uitgaven aan extra boodschappen.

 Het vervangen van de mantelzorgers in de gemeente Groningen door publieke en private zorg kost tussen de 89,6 en 123 miljoen euro per jaar.

Wat speelt er tot 2040?

- Dubbele vergrijzing: ouderen nemen toe én 85+'ers
- Diversiteit onder ouderen neemt toe: digitaal vaardig, migratieachtergrond, hoger opgeleid
- Toename éénpersoonshuishoudens, vooral op hoge leeftijd. Mantelzorger deelt dus minder het huishouden en woont op (grote) afstand
- Vraag naar Mantelzorg verdubbelt omdat aantal hoogbejaarden stijgt, duur van zorg langer wordt en gemiddelde leeftijd van mantelzorger stijgt
- Personeelstekort zet door
 - Thuiszorg
 - Verpleeghuiszorg
- Potentieel Mantelzorg voor hoogbejaarden daalt hard
 - Nu: 15 potentiële gevers op 1 zorgontvanger
 - 2040: 6 potentiële gevers op 1 zorgontvanger

Kortom: druk op mantelzorger wordt groter

1 op de 3
Nederlanders
geeft
mantelzorg!

Samenleving van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving

Langer thuis wonen

Langer thuis zorgen

Westerveld worstelt met mantelzorgwoningen: ombudsvrouw trekt aan de bel

Catharina en Roelof Kiers (Rechten: RTV Drenthe)

Mantelzorgers hebben geen positie

Wat viel ons op

- Aanpak corona op institutionele wijze. Hoe mantelzorgers het moesten redden, was geen vraag. Met als gevolg:
 - ❖ Geen aandacht
 - ❖ Geen waardering
 - ❖ Geen erkenning
 - ❖ Geen voorrang, op momenten van schaarste (testen, persoonlijke beschermingsmiddelen, vaccinatie)
- Ervaring: groot gevoel van onmacht

December 2021, wie vangt geheel of gedeeltelijk de weggevallen zorg op?

14. Een deel van de zorg of ondersteuning die uw naaste in normale tijden ontvangt is weggevallen. Dit kan zijn weggevallen zorg en ondersteuning door zorgprofessionals, vrijwilligers of eigen netwerk. Wie vangt geheel of gedeeltelijk de zorg op die is weggevallen? Meerdere antwoorden mogelijk

Aantal respondenten bij deze vraag: 153

Ikzelf als mantelzorger		73.20	112
Eigen netwerk (mede-mantelzorgers)		11.11	17
Betaalde particuliere diensten		3.92	6
Zorgprofessionals dmv beeldbellen, telefoneren of whatsappen		3.92	6
Niemand		12.42	19
Anders, namelijk [Open antwoorden] (zie bijlage)		8.50	13
Nvt, geen zorg of ondersteuning is weggevallen		4.58	7

Formele zorg bepaalt wat informele zorg moet doen

- SCP ziet dat meer mantelzorgers zorgen voor een naaste, zonder deze zorg te delen met een professional
- Minister Helder: 'geen extra verpleegzorgplekken'
- Limburg: 'Mantelzorgacademie'
- Overal: wachtlijsten huishoudelijke hulp
- Indicaties lager bijgesteld
- Veel bureaucratie, kastje-muur
- Corona: institutionele aanpak, geen menselijke aanpak

Waar zet het Kabinet op in:

- IZA: de curatieve zorg in de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Groei in uitgaven en personeel moet stoppen
- TAZ: aanzet geven voor een transitie naar een passende en arbeidsbesparende zorg
- GALA: Gemeenten, zorgverzekeraars en MinVWS zetten gezamenlijk in op een Gezond en Actief Leven met een Stevige Sociale Basis
- WOZO: Doel: Zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan
- Visie Van Ooijen: De informele zorg dient versterkt, ondersteund en gewaardeerd te worden willenwe als samenleving de zorg voor elkaar kunnen dragen.
- Sociale basis: bij het behoud van vitaliteit speelt de sociale context waar iemand onderdeel van is een belangrijke rol. Het versterken van de sociale basis in wijken en buurten heeft prioriteit

De zorgtoekomst gaat van ons allemaal inzet vragen

Onze boodschap: anders werken, ieder draagt iets bij

- De mantelzorger zal blijven zorgen
- We zullen méér voor elkaar gaan zorgen
- Lokale overheid: richt je sociaal domein goed in
- Lokale spelers: word bewust van de mantelzorger
- Zorgprofessional: samenwerken met duidelijke positie voor mantelzorger
- Werkgever: verlof, financiële regelingen
- Wonen/ belastingen/ respijt etc.

Investeer in netwerkversterking zodat mantelzorgers hun zorg kunnen delen

Het kunnen delen van de zorg is een beschermende factor tegen overbelasting. Ruim de helft van de respondenten is echter de enige mantelzorger voor hun naaste (53%).

Als respondenten behoefte hebben aan respijtzorg in de toekomst, dan wensen ze dat vooral met vrienden, familie of kennissen te realiseren.

Eén op de tien maakt gebruik van respijtzorg. Dit is dan vooral geregeld met familie, vrienden of kennissen (80%).

Mantelzorgers op een bij hen passende manier kunnen zorgen en in staat zijn deze zorg te combineren met andere activiteiten

- Mantelzorgers goed worden geïnformeerd en ondersteund
- Mantelzorgers steun en respect krijgen vanuit de samenleving

Mantelzorglijn:

Alle vragen rondom mantelzorg, ook voor professionals.
5 dagen 9-17:00 uur + 24/7 doorgeschakeld.

Juridisch advies:

Advies op maat. Bijvoorbeeld hulp bij het voor elkaar krijgen van een urgentieverklaring, medehuudersschap of ingewikkelder kwesties tussen werkgever en mantelzorger.

Producten:

O.a. website, financieel zakboek, zakboekje werk & mantelzorg, specials (mantelzorgwoning, Wet Langdurige Zorg en belastingaangifte) etc.

Academie:

Uitgebreid aanbod workshops en trainingen. Daarnaast sinds 2021 ook een eigen opleiding mantelzorgondersteuning 2.0.

Advies:

Op maat advies aan gemeenten, werkgevers en organisaties die mantelzorgers ondersteunen, bijvoorbeeld op het gebied van respijt of lokale samenwerking.

MantelzorgNL | Abonnementen

- Een vermelding op www.mantelzorg.nl
- Een vaste aanspreekpunt binnen MantelzorgNL (Daphne)
- Toegang tot online platform, met o.a. webshop en toegang tot beeldbank – [Beeldbank - MantelzorgNL](#)
- Kennismaking webinar specifiek voor mantelzorgmakelaars
- Korting op producten van MantelzorgNL
- Korting op trainingen
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/groups/8611724/>
- **Normaal 225 euro maar door de samenwerking met BMZM 150 euro voor basis- en aanvullend (gratis er bij!).**
- Aanmelden via service@mantelzorg.nl

Vragen?

